

Comparison of relationship between religious beliefs and psychological well-being, with a high burnout and low

Seyyed Rahmatollah Mousavi Moghadam¹, Forouzan DavariFard^{2*}, Nahid Vaesi², Hamed Tavan³, Asadolah Sadeghkhan⁴

1- Department of Islamic Education, Ilam University of Medical Sciences, Ilam, Iran.

2- Department of Psychology, Islamic Azad university of Ilam, Ilam, Iran.

3- Student Research Committee, Ilam University of Medical Sciences, Ilam, Iran.

4- Department of Psychology, Payame nor University of Tehran, Ilam, Iran.

Abstract

Background and Objectives: Nowadays, tension and occupational burnout is a common and serious problem among people, particularly who are working in the human services jobs. Religious beliefs are attitudes towards the reality of mythological, supernatural or spiritual aspects of a religion. Subjective well-being is requires an understanding of the challenges of life. The aim of this study was to compare the relationship between religious beliefs and psychological well-being among employees of university of medical sciences with high and low burnout.

Materials and Methods: In this correlational study, the statistical population were all 280 employees in ILAM University of Medical Sciences (n=280). Considering the size of the population and using Morgan table, 160 people were chosen by simple random sampling so that 80 persons with low and 80 persons with high occupational burnout were screened using Questionnaire of Burnout Maslach and Jackson. Then individuals completed psychological well-being Reef and religious beliefs questionnaires (Khodayarifard). The research data was analyzed using the statistical software SPSS and Pearson correlation coefficient, t-test and Z scale.

Results: Data analysis using Fisher's Z-test showed that the relationship between religious beliefs and psychological well-being and its components, in the total score of psychological well-being (3.08) and components of reception (2.31), environmental control (3), purpose (3.24) and relationships with others (2.8) was significant between people with high and low occupational burnout.

Conclusion: Details of the research showed that the relationship between religious beliefs with a total score of psychological well-being and component acceptance, environmental mastery, purpose and relationships with others is higher in persons with low occupational burnout in comparison with high occupational burnout people. But it was not observed significant difference in terms of the religious beliefs, independence and personal growth between the two groups.

Keywords: Religious beliefs, Psychological well-being, Occupational burnout, ILAM

مقایسه‌ی رابطه‌ی باورهای دینی و بهزیستی روان‌شناختی با فرسودگی شغلی بالا و پایین

سید رحمت‌الله موسوی مقدم^۱، فروزان داوری فرد^{۲*}، ناهید ویسی^۲، حامد توان^۳، اسدالله صادق خانی^۴

۱- گروه معارف اسلامی، دانشگاه علوم پزشکی ایلام، ایلام، ایران.

۲- گروه روان‌شناسی عمومی، دانشگاه آزاد، واحد علوم تحقیقات ایلام، ایلام، ایران.

۳- کمیته‌ی تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی ایلام، ایلام، ایران.

۴- گروه روان‌شناسی عمومی، دانشگاه پیام نور مرکز تهران، ایلام، ایلام، ایران.

چکیده

سابقه و اهداف: امروزه تنیدگی و فرسودگی شغلی، مشکلی شایع و جدی در میان افرادی است که به ویژه در شغل‌های خدمات انسانی مشغول به فعالیت هستند. باورهای دینی، باور به واقعی بودن جنبه‌های اسطوره‌یی، فراطبیعی یا معنوی یک دین است. بهزیستی روان‌شناختی مستلزم درک چالش‌های وجودی زندگی است. هدف از پژوهش حاضر، مقایسه‌ی رابطه‌ی باورهای دینی و بهزیستی روان‌شناختی در میان کارکنان دانشگاه علوم پزشکی با فرسودگی شغلی بالا و پایین بوده است.

مواد و روش‌ها: در این پژوهش، که از نوع مطالعه‌های همبستگی است، جامعه‌ی آماری، همه‌ی کارکنان شاغل در دانشگاه علوم پزشکی شهر ایلام (۲۸۰ نفر) بود. با در نظر گرفتن شمار جامعه و استفاده از جدول مورگان، ۱۶۰ نفر به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند و با استفاده از پرسش‌نامه‌ی فرسودگی شغلی مسلش و جکسون، ۸۰ نفر با فرسودگی شغلی پایین و ۸۰ نفر با فرسودگی شغلی بالا، غربالگری شدند. سپس نمونه‌ها پرسش‌نامه‌های بهزیستی روان‌شناختی ریف و باورهای دینی (خدایاری فردی) را تکمیل کردند. داده‌های پژوهش با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS و آزمون ضریب همبستگی پیرسون، آزمون t و Z فیشر، تحلیل گردید.

یافته‌ها: تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از آزمون Z فیشر نشان داد تفاوت رابطه‌ی باورهای دینی با بهزیستی روان‌شناختی و مؤلفه‌های آن، در نمره‌ی کل بهزیستی روان‌شناختی (۳/۰۸) و مؤلفه‌های پذیرش (۲/۳۱)، تسلط محیطی (۳)، هدفمندی (۳/۲۴) و رابطه با دیگران (۲/۸)، بین افراد با فرسودگی شغلی بالا و پایین معنادار بوده است.

نتیجه‌گیری: جزئیات پژوهش نشان داد که رابطه‌ی باورهای دینی با نمره‌ی کل بهزیستی روان‌شناختی و مؤلفه‌های پذیرش، تسلط محیطی، هدفمندی و رابطه‌ی با دیگران، در افراد با فرسودگی شغلی پایین، بیش‌تر از افراد با فرسودگی شغلی بالا است. اما بین دو گروه از نظر تفاوت رابطه‌ی باورهای دینی با استقلال و رشد شخصی، تفاوت معناداری مشاهده نشد.

واژگان کلیدی: باورهای دینی، بهزیستی روان‌شناختی، فرسودگی شغلی، ایلام

مقدمه

است که می‌تواند به افزایش غیبت از کار، ترک کار و کاهش خدمات‌رسانی منجر شود (۲). کارکنانی که از فرسودگی شغلی رنج می‌برند، در کار خود کم‌انگیزه و کم‌فعالیت می‌شوند؛ از تمام جنبه‌های محیط کار خود، از جمله همکاران، ایراد می‌گیرند و به پیشنهادهای دیگران واکنش منفی نشان می‌دهند. همچنین نه تنها کمیت، که کیفیت کار آن‌ها، هم کاهش می‌یابد (۳). در سال‌های اخیر، گروهی از پژوهشگران

امروزه تنیدگی و فرسودگی شغلی، مشکلی شایع و جدی در میان افرادی است که به ویژه در شغل‌های خدمات انسانی مشغول به فعالیت هستند. واژه‌ی فرسودگی عموماً برای توصیف سندرم خستگی در حرفه‌های یاری‌رسانی به کار می‌رود (۱). این پدیده زمینه‌ساز بیماری فیزیکی و عاطفی